

Sygn. akt II KK 20/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Krzysztof Cesarz

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

Protokolant Anna Janczak

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 26 lutego 2019 r.,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
korzyść skazanego **D. L. S.**

od wyrok łącznego Sądu Rejonowego w W.

z dnia 26 sierpnia 2015 r., sygn. akt III K [...],

**uchyla zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w W. w zakresie
pkt 3 i 4 i sprawę w tej części przekazuje do ponownego
rozpoznania temu Sądowi.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 26 sierpnia 2015 r., sygn. akt III K [...],
Sąd Rejonowy w W., na podstawie art. 569 § 1 k.p.k., art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k.
w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k.,
połączył kary jednostkowe pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego
D. L. S. wyrokami wydanymi w następujących sprawach: IV K 726/06

i VII K 1333/05. Sąd wymierzył skazanemu karę łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności (punkt 3 wyroku łącznego).

Na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt 3 wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności i odbytej w sprawie IV K 726/06 kary pozbawienia wolności (punkt 4 wyroku łącznego).

W sprawie o sygn. akt IV K 726/06 Sąd Rejonowy w W. wydał wyrok dnia 20 marca 2006 r. za czyn popełniony w dniu 12 stycznia 2005 r., orzekając karę roku pozbawienia wolności. Z kolei w sprawie o sygn. akt VII K 1333/05 zapadł wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 24 marca 2006 r. za czyn popełniony w dniu 19 stycznia 2005 r. W tej sprawie Sąd wymierzył skazanemu m.in. karę roku pozbawienie wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat.

Wyrok łączny Sądu Rejonowego w W. uprawomocnił się z dniem 26 września 2015 r. Orzeczenie nie zostało zaskarżone przez strony.

Od powyższego wyroku na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. kasację złożył Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny i zaskarżył wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia zawartego w pkt 3 i 4 części dyspozytywnej orzeczenia, na korzyść skazanego D. L. S..

Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 4 § 1 k.k. i art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 r., polegające na niezastosowaniu przez sąd ustawy względniejszej dla sprawcy i orzeczeniu wobec skazanego w pkt 3 części dyspozytywnej wyroku – za zbiegające się przestępstwa, za które z mocy wyroków jednostkowych orzeczono karę bezwzględną pozbawienia wolności (sprawa Sądu Rejonowego w W. o sygn. akt IV K 726/06; czyn popełniony w dniu 12 stycznia 2005 r.) i karę pozbawiania wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (sprawa Sądu Rejonowego w W. o sygn. akt VII K 1333/05; czyn popełniony w dniu 19 stycznia 2005 r., przy czym kara ta nie została zarządzona do wykonania) - kary łącznej roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności mimo, iż w czasie popełnienia przestępstw obowiązywała ustawa

względniejsza dla skazanego, wykluczająca możliwość orzeczenia w opisanej sytuacji kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności.

Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie w całości na posiedzeniu (art. 535 § 5 k.p.k.).

Bezspornie w przedmiotowej sprawie doszło do rażącej i mającej istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia obrazy przepisów prawa materialnego, tj. art. 4 § 1 k.k. i art. 89 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 8 czerwca 2010 r.

Zaskarżony wyrok łączny został wydany na gruncie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 r. Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396), przepisów rozdziału IX ustawy karnej (dotyczącego właśnie zbiegu przestępstw oraz łączenia kar i środków karnych) w brzmieniu nadanym w wyniku nowelizacji nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie tejże noweli, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie nowej ustawy.

W punkcie 3 zaskarżonego wyroku łącznego na podstawie art. 569 § 1 k.p.k., art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 r. połączono dwie kary jednostkowe roku pozbawienia wolności, orzeczone za czyny popełnione w 2005 r., przy czym wymierzając karę w sprawie o sygn. akt VII K 1333/05 Sąd Rejonowy warunkowo zawiesił jej wykonanie na okres próby 3 lat. Nie zarządzono wykonania tej kary.

W myśl art. 4 § 1 k.k., jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, chyba że ustawa obowiązująca uprzednio jest dla sprawcy względniejsza. W uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2013 r., I KZP 13/13 (OSNKW 2013, z. 12, poz. 100) wyrażone zostało trafne stanowisko, że normy wynikające m.in. z art. 89 § 1 i art. 89 § 1a k.k. mają charakter materialno-prawny, wobec czego należy do

nich odnosić reguły intertemporalne zawarte w art. 4 § 1 k.k. Stąd też w sytuacji kiedy przestępstwa, za które orzeczono kary połączone w zbiegu, popełnione zostały przed dniem 8 czerwca 2010 r., Sąd orzekający zobowiązany jest rozważyć, czy brzmienie art. 89 k.k. sprzed nowelizacji, którą wprowadzono art. 89 § 1a k.k., nie jest względniejsze dla sprawcy.

Porównanie tych regulacji prowadzi do oczywistego wniosku, że Sąd Rejonowy w W. powinien w tej sprawie zastosować ustawę obowiązującą przed 8 czerwca 2010 r., jako względniejszą dla skazanego. Przepis art. 89 § 1 k.k. w ówczesnym brzmieniu wykluczał bowiem możliwość orzeczenia w wyroku łącznym bezwzględnej kary pozbawienia wolności w wyniku połączenia kar orzeczonych również z warunkowym zawieszeniem ich wykonania (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2001 r., I KZP 2/01, OSNKW 2001, z. 5-6, poz. 41; wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 5 października 2004 r., V KK 224/04, OSNKW 2004, z. 10, poz. 98; 10 stycznia 2008 r., III KK 162/07, OSNwSK 2008, poz. 55, 26 marca 2009 r., IV KK 69/09, Lex nr 491364; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2017 r., V KK 11/17, Lex nr 2261018).

Wobec powyższego, dokonując połączenia kar i orzekając w sprawie karę łączną bezwzględnego pozbawienia wolności, Sąd Rejonowy w W. dopuścił się rażącej i mającej wpływ na treść orzeczenia omyłki art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed 8 czerwca 2010 r. Z tego powodu należało uwzględnić kasację Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego i uchylić rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 zaskarżonego wyroku łącznego, jak również integralnie z nim związane rozstrzygnięcie zawarte w jego punkcie 4, przekazując w tym zakresie sprawę Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd rozważy możliwość połączenia kar jednostkowych pozbawienia wolności orzeczonych w sprawach IV K 726/06 i VII K 1333/05 na gruncie stanu prawnego obowiązującego do dnia 7 czerwca 2010 r. i wyda wolne od wad rozstrzygnięcie.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji.